

El món d'ahir?

CAL DIR QUE ES TRACTA D'UN
APLEC, A CÀRREC DE MARTÍ FARRÉ,
DELS ARTICLES QUE L'ANA VA
ESCRUIRE PER AL DESPAREGUT
DIARI 'PÚBLICO'

La publicació aquests dies d'un llibre pòstum d'Ana María Moix (1947-2014), *El present perdut* (Edicions 62), em sembla tan oportuna com paradigmàtica, com m'ho va semblar al seu moment el seu darrer llibre, un assaig o, si volem un "no ficció", *Manifiesto personal* (2011). Cal dir que es tracta d'un aplec, excel·lent per cert, a càrrec de Martí Farré, dels articles que l'Ana va escriure per al desaparegut diari *Públic*, conservada digitalment la seva versió en llengua castellana, *Público*. Fins aquí els tecnicismes, diguem.

Les lectores es preguntaran per què és oportuna i paradigmàtica, al meu entendre, aquesta publicació. També, és possible que es preguntin perquè parlo de "lectores" i no m'aixoplu-go amb el genèric "lectors". Molt fàcil d'explicar, en aquest segon cas: l'actualitat no sols catalana -alcaldia de Barcelona- o valenciana -Generalitat- és prou explícita. Per adobar-ho, en poc temps és possible que vegem trobades polítiques de caps d'estat en els quals el gènere masculí es trobi en pura minoria (Verge dels Desemparats, que guanyi la Hillary!). Una imatge impensable no fas pas tants d'anys. Una altra cosa és que, a excepció de María Teresa de la Vega, per cert, valenciana de naixement, no he escoltat cap política en una posició important que retés homenatge al que, per abreujar, en diré moviment feminista. M'espero i no desespero, en especial si recordo que vaig conèixer, si recordo bé, cap a 1980, l'actual alcaldessa de Madrid en un entorn madrileny feminista. Aleshores era una jove (jo també ho era) advocada a qui el PSOE que guanyaria aviat les eleccions espanyoles (les va guanyar el 1982) li donaria un lloc rellevant. No va ser així, com totes sabem, i segueixo amb el genèric.

MARTA
PESSARRODONA

Torno a l'Ana María Moix i el seu *El present perdut* on el seu finíssim sentit de l'humor l'hauria de fer llibre de text obligat per a certs tuiters arribats a regidories. "La democràcia és com la família: una institució imperfecta, però qualsevol invent per substituir-la és pitjor", va escriure ella, en un article del 2 d'agost del 2010, recollit al present volum. Com m'agradaria comentar amb l'Ana la brillantor d'aquest comentari seu! Segurament ja ho vaig fer al moment, però. Com m'agradaria comentar-li que als Estats Units un malalt de càncer, com ella, tenia tot el dia el seu gos a costat del llit, que s'entortolligava amb els tubs propis del tractament que el pacient rebia. Segur que m'hauria insistit -com ho va fer- a camuflar la meua *Queta* en una bossa i portar-la de visita a l'hospital on, malauradament, va morir. Coses molt personals que no m'enceguen per recollir el tribut que ret l'Ana a Montserrat Roig i Maria Aurèlia

Capmany, dues donasses. Una d'elles, Roig, gairebé justa contemporània seva (havia nascut el 1946) i l'altra, l'Aurèlia, la mare no biològica que vam tenir una generació d'escriptores catalanes a la qual també pertanyo. Aclareixo: l'Aurèlia era una mare que fumava, bevia i sortia de nits, cosa que no feien les nostres mares biològiques!

Per altra banda, davant de la suficiència podemista ("puguemista" no em sona bé, la veritat, i a la plaça de Sant Jaume de Barcelona cridaven el "sí, podemos") no estaria gens malament que les i els podemistes es paresin un moment a llegir aquesta darrera publicació de l'Ana. Segurament veurien que és factible encadenar la lectura d'un assaig de Virginia Woolf amb una meditació sobre el teatre a Catalunya a partir de la inauguració, el 1973, del Teatre Lliure, com fa ella.

De tota manera, ara que ja em cal parlar amb passat, em permetré recordar que l'autora Ana María Moix era, per damunt de tot, una poeta (*Baladas del dulce Jim*, 1969), circumstancialment "novíssima" i llicenciada en filosofia per la Universitat de Barcelona. Una novel·lista precoç, *Julia* (1970), una traductora notable (Rodoreda i Duras, entre d'altres) i una articulista brillant, plena de passió i compassió, com advertirà qualsevol lectora d'aquest volum pòstum, si no ho sabia ja. Per arrodonir el seu perfil, si això és possible, diria que era una persona que gaudia admirant. Una qualitat rara de la qual en va ser beneficiari un dels seus admirats, Jaime Gil de Biedma, per exemple. Qualitat rara que no sé si tindria massa èxit ara mateix. Segurament, per a l'Ana com per a mi, el món ja és un món d'ahir!

Poeta i escriptora